

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА КВАЛИТЕТОТ НА АМБИЕНТНИОТ ВОЗДУХ

Сл. Весник на Р. Македонија, бр.59 од 11.05.2012 година

Член 1

Во Законот за квалитетот на амбиентниот воздух („Службен весник на Република Македонија“ број 67/2004, 92/2007, 35/10 и 47/11), во членот 2 зборовите: „на работното место“ се заменуваат со зборовите: „во работната средина“.

Член 2

Во членот 4 точката 1 се менува и гласи:
„амбиентен воздух е надворешен воздух во долниот дел на тропосферата, со исклучок на воздухот во работната средина;“.

Член 3

Во членот 8 став (1) точката 1 се менува и гласи:
„инсталации во кои се одвиваат технолошки процеси, согорување на отпад, производство на енергија (во натамошниот текст: стационарни извори);“.

По точката 1 се додава нова точка 2, која гласи:

„2) мотори со внатрешно согорување вградени во непатни подвижни машини, локомотиви, бродови и авиони (во натамошниот текст: непатни подвижни извори);“.

Точката 2 која станува точка 3 се менува и гласи:

„мотори со внатрешно согорување вградени во возила (во натамошниот текст: подвижни извори);“.

Во точката 3 која станува точка 4 по зборот „горива“ се додава сврзникот „и“.
Точката 4 станува точка 5.

Во ставот (2) зборовите: „точки 1 и 2“ се заменуваат со зборовите: „точки 1, 2 и 3“.

Во ставот (3) бројот „3“ се заменува со бројот „4“, а по зборовите: „не смеат да“ се додава зборот „се“.

Член 4

Насловот на членот 9 се менува и гласи: „Видови на гранични и целни вредности и критични нивоа“, а во воведната реченица по зборот „вредности“ се додават зборовите: „како и критични нивоа“.

Точката 1 се менува и гласи:

„гранични вредности, целни вредности и критични нивоа за квалитет на амбиентниот воздух и прагови на алармирање;“.

Во точките 2, 3 и 4 зборовите: „и целни“ се бришат.

Член 5

Насловот на членот 10 се менува и гласи: „Критериуми за квалитет на амбиентниот воздух“.

Во ставот (1) точката 1 се менува и гласи:

„гранични вредности, целни вредности и критични нивоа за видови на загадувачки супстанции во амбиентниот воздух (во натамошниот текст: гранични вредности за квалитет) и прагови на алармирање и праг на информирање;“.

Член 6

Во членот 13 ставот (2) се брише.

Член 7

Членот 14 се менува и гласи:

„Гранични вредности за емисија и видовите на загадувачки супстанции во отпадни гасови од подвижни извори на загадување (во натамошниот текст: емисии од подвижни извори) се пропишани со прописите кои го уредуваат постапувањето со возилата.“

Член 8

Во членот 15 став (2) зборовите: „во согласност со овој закон“ се бришат.

Член 9

Во членот 18 по зборовите: „Република Македонија“ се додаваат зборовите: „за секоја загадувачка супстанција во сите зони и агломерации“.

Член 10

Во членот 19 став (1) зборовите: „го врши еднаш годишно“ се бришат.

Член 11

Насловот на членот 22 се менува и гласи: „Класификација на зони и агломерации“.

Ставовите (1), (2) и (3) се менуваат и гласат:

„(1) Врз основа на оцената за квалитетот на амбиентниот воздух на територијата на Република Македонија се воспоставуваат зони и агломерации за квалитет на воздухот, од страна на органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина.

(2) Класификацијата на секоја зона и агломерација по секоја загадувачка супстанција се врши согласно со нивоата на концентрацијата на загадувачки супстанции во однос на горните и долните прагови на оценување.

(3) Класификацијата од ставот (2) на овој член се ревидира најмалку на секои пет години.“

Ставот (4) се брише.

Во ставот (5) кој станува став (4) зборовите: „листите од ставот (4) на овој член“ се заменуваат со зборовите: „класификацијата на зоните и агломерациите од ставот (2) на овој член“.

Член 12

По членот 22 се додава нов член 22-а, кој гласи:

„Член 22-а

Зони со нивоа пониски од пропишаните гранични и целни вредности

Во зоните и агломерациите од членот 22 од овој закон се дејствува превентивно, со цел да се одржуваат нивоата на загадувачките супстанции под пропишаните гранични и целни вредности за квалитет и се настојува да се зачува најдобриот квалитет на амбиентниот воздух во согласност со принципот на одржливиот развој.“

Член 13

Во членот 23 став (1) точките 2 и 3 се менуваат и гласат:

„2) план за подобрување на квалитетот на амбиентниот воздух (во натамошниот текст: план за квалитет на воздух);

3) краткорочен акционен план за заштита на амбиентниот воздух (во натамошниот текст: краткорочен акционен план) и“.

Член 14

Во членот 25 ставот (3) се брише.

Ставовите (4), (5), (6), (7), (8) и (9) стануваат ставови (3), (4), (5), (6), (7) и (8).

Член 15

Насловот на членот 26 и членот 26 се менуваат и гласат:

„План за квалитетот на воздухот

(1) Согласно со оцената на квалитетот на амбиентниот воздух, во дадени зони и агломерации, каде што нивоата на загадувачките супстанции во амбиентниот воздух ги надминуваат граничните или целните вредности, како и која и да било релевантна маргина на толеранција, се изготвува план за квалитет на воздух за тие зони и агломерации, со цел да се постигне соодветната гранична или целна вредност.

(2) Планот за квалитет на воздух од ставот (1) на овој член ги подготвува градоначалникот на општината и градоначалникот на градот Скопје во соработка со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина за период од пет години.

(3) За зоните и агломерациите кои се протегаат во повеќе општини, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, врз основа на оцената од ставот (1) на овој член, со решение ја определува општината која ќе го подготвува планот за квалитетот на воздухот во соработка со градоначалниците на другите општини чии територии припаѓаат на зоната или агломерацијата. Градоначалниците од другите општини кои спаѓаат во таа зона или агломерација се должни да ги достават на располагање сите податоци кои се неопходни, како и да обезбедат средства за подготвување на план за квалитет на воздухот.

(4) Врз основа на оцената од ставот (1) на овој член, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ги определува зоните и агломерациите за кои ќе се изработи планот, како и загадувачките супстанции кои ќе бидат опфатени во плановите.

(5) Во случај на надминување на граничните вредности за кои рокот на постигнување веќе е изминат, во плановите за квалитет на воздух се утврдуваат соодветните мерки со цел периодот на надминување да биде колку што е можно пократок.

(6) Плановите за квалитет на воздух можат да содржат и посебни мерки за заштита на чувствителните групи на население, вклучувајќи ги и децата.

(7) Во случај на надминување на гранични вредности за квалитет за повеќе загадувачки супстанции во една зона или агломерација, се подготвува план за квалитет на воздух којшто интегрирано ги опфаќа сите релевантни загадувачки супстанции.

(8) При подготовката на плановите за квалитет на воздух задолжително се земаат предвид другите плански документи кои се однесуваат на управувањето со воздухот и животната средина.“

Член 16

Во насловот на членот 27 и во ставовите (1), (2) и (3) зборот „Програмата“ се заменува со зборовите „планот за квалитет на воздух“.

Член 17

Насловот на членот 27-а и членот 27-а се менуваат и гласат:

„ Краткорочен акционен план

(1) За зоните и агломерациите каде што постои ризик нивоата на загадувачки супстанции да надминат еден или повеќе од праговите за алармирање, се изготвуваат краткорочни акциони планови, во кои се утврдуваат мерки коишто

треба да се преземаат на краток рок особено за идентификација на причините за настанатите појави за да се намали ризикот или времетраењето на надминувањата. Во зоните и агломерациите каде што овој ризик се однесува на една или повеќе загадувачки супстанции, се подготвува краткорочен акционен план којшто интегрирано ги опфаќа сите релевантни загадувачки супстанции.

(2) Краткорочните акциони планови од ставот (1) на овој член ги подготвуваат градоначалникот на општината и градоначалникот на градот Скопје во соработка со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина и органот на државната управа надлежен за работите од областа на здравството.

(3) За зоните и агломерациите кои се протегаат во повеќе општини, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, врз основа на податоците за квалитетот на амбиентниот воздух, со решение ја определува општината која ќе го подготвува краткорочниот акционен план во соработка со градоначалниците на другите општини чии територии припаѓаат на зоната или агломерацијата. Градоначалниците од другите општини кои спаѓаат во таа зона или агломерација се должни да ги достават на располагање сите податоци кои се неопходни, како и да обезбедат средства за подготвување на плановите.

(4) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина во согласност со министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на здравството ја пропишува деталната содржина и начинот на подготвување на краткорочните акциони планови.

(5) За преземените мерки, како и за секое надминување на прагот на алармирање, градоначалникот на општината и на градот Скопје во соработка со органот на државната управа надлежен за работите од областа на здравството, органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина и надлежен центар за известување и тревожење, задолжително и континуирано ја известува засегнатата јавност за настанатата состојба, како и за мерките кои треба да се преземат, на начин утврден со акт на општината и на градот Скопје.“

Член 18

По членот 27-а се додаваат четири нови члена 27-б, 27-в, 27-г и 27-д, кои гласат:

„Член 27-б

Национална програма за постепена редукција на количините на емисии на одредени загадувачки супстанции

(1) Националната програма за редукција на емисии од членот 23 став (1) точка 4 од овој закон се изработува со цел за прогресивно намалување на националните годишни емисии на одредени загадувачки супстанции во амбиентниот воздух, за определен период и во која се определуваат мерките за редукција на горните граници-плафони на емисија и проекциите за редукција на количините на емисии на загадувачки супстанции на годишно ниво во определениот период.

(2) Во Националната програма за редукција на емисиите се вклучуваат податоци за донесени и предвидени политики и основни мерки и квантифицивана процена на ефектите на политиките и мерките за редукција на емисија на загадувачките супстанции во воздухот.

(3) Во Националната програма за редукција на емисиите се наведуваат промените на националните емисии на дадените загадувачки супстанции во воздухот во секој квадрант на територијата на Република Македонија за целиот определен период.

(4) Покрај мерките утврдени од ставот (2) на овој член може да бидат преземени и привремени мерки за:

1) намалување на закиселувањето во квадрантите на територијата на Република Македонија каде што се надминати критичните оптоварувања, привремените мерки можат да се предвидат со цел да се намалат количините на емисиите за најмалку 50% (во секој квадрант), во споредба со одредените граници -плафони за емисии за определениот период и да се запазат националните горни граници - плафони за емисија;

2) намалување на изложеноста на луѓето на концентрација на приземниот озон кога количеството на приземен озон е над нивото критично за човековото здравје, односно над $AOT_{60}=0$, привремени мерки можат да се преземат со цел да се намали концентрацијата на приземниот озон за две третини во сите квадранти на територијата на Република Македонија во споредба со одредените горни граници -плафони за емисии за определениот период при тоа количеството на приземен озон да не ја надминува границата од $2,9 \text{ ppm}\cdot\text{h}$ во кој било квадрант од територијата на Република Македонија;

3) намалување на изложеноста на концентрација на приземен озон на вегетацијата кога изложеноста на земјоделските култури и вегетацијата на количеството на приземен озон е над нивото критично за истите, односно над $AOT_{40}=3 \text{ ppm}\cdot\text{h}$, привремени мерки можат да се преземат, со цел да се намали концентрацијата на приземниот озон за една третина во сите квадранти на територијата на Република Македонија во споредба со одредените горни граници -плафони за емисии за определениот период при тоа количеството на приземен озон да не ја надминува апсолутната граница од $10 \text{ ppm}\cdot\text{h}$, изразена како надминување на критичното ниво од $3 \text{ ppm}\cdot\text{h}$ во кој било квадрант на територијата на Република Македонија и

4) намалување на еутрофикацијата како привремени мерки со цел да се намали еутрофикацијата на почвата до 30% во споредба со одредените горни граници - плафони на емисии за определениот период.

(5) Националната програма за редукција на емисиите може да се ревидира кога е тоа потребно, во временскиот период за која е донесена.

(6) Владата на Република Македонија на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ја донесува Националната програма за редукција на емисиите.

Член 27-в

Спроведување на Националната програма за редукција на емисиите

(1) Со цел за спроведување на Националната програма за редукција на емисиите за инсталациите кои поседуваат интегрирана еколошка дозвола издадена согласно со Законот за животната средина при утврдувањето на горните граници-плафони на емисии на одредени загадувачки супстанции за одредениот период како основа се земаат количините на емисии за реалното годишно работно време на инсталацијата, употребеното гориво и топлинскиот влез на инсталацијата, со пресметана средна вредност на количините за последните пет години на работа.

(2) Затворањето на една инсталација којашто била вклучена во Националната програма за редукција на емисиите не треба да значи зголемување на поединечните годишни количините на емисиите на загадувачките супстанции утврдени за определениот период од другите инсталации опфатени со програмата.

(3) Во Националната програма за редукција на емисиите се опфаќаат сите инсталации во Република Македонија кои поседуваат интегрирана еколошка дозвола издадена согласно со Законот за животната средина.

Член 27-г

Инвентаризација на емисиите

(1) Со цел да се утврдат количините на горните граници-плафоните на емисиите на загадувачките супстанции за одреден период се врши инвентаризација на емисиите на територијата на Република Македонија.

(2) Инвентаризацијата на емисии на загадувачките супстанции на територијата на Република Македонија се врши преку:

1) пресметка на количините на емисии на загадувачките супстанции во воздухот во Република Македонија;

2) подготовка на извештај за инвентаризација на годишните емисии со проекциите на емисиите и

3) подготовка на извештај за спроведување на мерките за намалување на емисиите, со цел да се исполнат обврските кон Конвенцијата за далекусежно прекугранично пренесување на загадувачките супстанции во воздухот, од 1979 година и нејзините протоколи (во натамошниот текст: ЛРТАП конвенцијата).

(3) Во извештајот за инвентаризација на годишните емисии наведени од ставот (2) точка 2 на овој член се утврдува и распределба на емисиите по - квадранти во Република Македонија, со цел да се утврди дали има значајни промени во просторната распределба на емисиите на национално ниво.

Член 27-д

(1) Органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина секоја година најдоцна до 31 декември, ги подготвува и ги објавува пресметките и извештаите од членот 27-г став (2) од овој закон.

(2) Пресметките и извештаите од членот 27-г став (2) од овој закон се доставуваат до Европската агенција за животна средина и до други релевантни меѓународни организации и до извршното тело на ЛРТАП конвенцијата.

(3) Органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина редовно разменува податоци за количините на емисиите на загадувачките супстанции со меѓународни организации, земјите потписнички на ЛРТАП конвенцијата, надлежните тела и организации на Европската унија."

Член 19

Во членот 28 зборот „програмата“ се заменува со зборовите: „планските документи од членот 23 од овој закон“.

Член 20

Членот 30 се брише.

Член 21

Во членот 31 зборовите: „акциониот план од членот 30 на овој закон“ се заменуваат со зборовите: „планските документи од членот 23 од овој закон“.

Член 22

Во членот 32 ставовите (1) и (2) се менуваат и гласат:

„(1) При подготовка на планските документи од членот 23 став (1) точки 2 и 3 од овој закон општината и градот Скопје, задолжително соработуваат со органите на државната управа, научни и стручни организации вклучувајќи ги и правните и физичките лица сопственици, односно корисници на инсталациите кои се извори на загадување на амбиентниот воздух.

(2) Кога граничните и целните вредности на загадувачките супстанции се надминати од емисии од соседните земји, органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина во соработка со градоначалниците на општините и на градот Скопје, е должен да соработува со надлежните органи

од соседната држава со цел за заедничко подготвување на планските документи од членот 23 од овој закон.“

По ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:

„(3) Во случај на надминување на прагот на информирање и праговите на алармирање во зоните и агломерациите во близина на границите на Република Македонија, органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина и општините и градот Скопје овозможуваат размена на информации колку што е можно поскоро со засегнатите соседни држави. Информациите што се разменуваат се достапни на јавноста.“

Член 23

Во членот 33 зборовите: „програмите од членот 26 на овој закон и акционите планови од ставот 27-а, на начин и во постапка утврдени со Законот за животната средина кои се однесуваат на донесување на плански документи“ се заменуваат со зборовите: „планските документи од членовите 26 и 27-а од овој закон согласно со постапката утврдена со Законот за животната средина кои се однесуваат на донесување на плански документи“.

Член 24

Во членот 34 зборовите: „програмите од членот 26 на овој закон, како и извештај за спроведување на акциониот план од членот 30 на овој закон“ се заменуваат со зборовите: „планските документи од членовите 26 и 27-а од овој закон“.

Член 25

Членовите 35, 35-а, 35-б, 35-в и 35-г се бришат.

Член 26

Во членот 36 став (2) зборовите: „одржување на сеопфатна база“ се заменуваат со зборовите: „обезбедување на податоци за базата“.

Член 27

Насловот на членот 49 се менува и гласи: „Базата на податоци за воздухот“.

Во ставот (1) воведната реченица се менува и гласи: „ Базата на податоци за воздухот опфаќа:“.

Член 28

Во членот 50 став (3) зборовите: „програмите од членот 26 и акционите планови од членот 30 на овој закон“ се заменуваат со зборовите: „планските документи од членовите 26 и 27-а од овој закон“.

Член 29

Членот 53 се менува и гласи:

„Се забранува испуштање на емисии на загадувачки супстанции над пропишаните гранични вредности пропишани со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон, кои предизвикуваат штетни последици по здравјето на луѓето и животната средина.“

Член 30

Членот 54 се менува и гласи:

„(1) Емисија на загадувачки супстанции во амбиентниот воздух може да се врши само на начин којшто е пропишан со овој закон или со дозволите за усогласување со оперативен план или интегрираните еколошки дозволи издадени согласно со Законот за животната средина.“

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член можат да се применуваат построги гранични вредности доколку тие се утврдени во краткорочните акциони планови од членот 27-а од овој закон или во услови на настаната несреќа или хаварија.“

Член 31

Во членот 56 ставот (2) се брише.

Член 32

Во членот 56-а став (2) зборовите: „став (1)“ се бришат.

Член 33

Во членот 58 став (1) зборовите: „прописот од“ се бришат.

Ставот (2) се менува и гласи:

„При технички преглед и регистрација на подвижните извори на загадување, задолжително се врши редовна контрола на усогласеноста на нивоата на емисии од подвижните извори со пропишаните гранични и целни вредности за емисија од овој вид на извори.“

Член 34

Во членот 61 ставот (2) се менува и гласи:

„Емисиите, што се испуштаат од еден стационарен извор за кој е потребно издавање на А интегрирана еколошка дозвола согласно со Законот за животната средина, не треба да надминат повеќе од 25% од пропишаните гранични вредности за квалитет на воздухот, при што крајното одредување на уделот на емисиите што се испуштаат од тој стационарен извор се определува во дозволите за усогласување со оперативен план, односно интегрираните еколошки дозволи.“

Член 35

Во членот 64 став (2) зборовите: „програмите за намалување на загадувањето и подобрување на квалитетот на амбиентниот воздух, акционите планови од членот 30 на овој закон“ се заменуваат со зборовите: „планските документи од членовите 26 и 27-а од овој закон“.

Член 36

Во членот 66 став (1) точката 10 се менува и гласи:

„утврди дали се реализирани барањата од членот 61 став (2) од овој закон и“.

Член 37

Во членот 67 став (1) точката 10 се менува и гласи:

„ќе ја ограничи или забрани работата на инсталацијата доколку не се исполнети барањата од членот 61 став (2) од овој закон, во траење од најмногу 30 дена во кој рок треба да ги отстрани причините за настанатата состојба и“.

Член 38

Во членот 73 став (3) точка 2 зборовите: „програмите, акционите планови“ се заменуваат со зборовите: „планските документи“.

Член 39

Во членот 77 став (1) точката 4 се менува и гласи:

„не ги исполнува обврските за примена и финансирање на мерките за намалување на емисиите утврдени во планските документи (член 28);“. Точката 5 се брише.

Член 40

Во членот 78 зборот „Програмите“ се заменува со зборовите: „Планските документи“.

Член 41

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди пречистен текст на Законот за квалитетот на амбиентниот воздух.

Член 42

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.